

УДК 336.71

Вовчак О. Д.*доктор економічних наук, професор,**Університет банківської справи, Україна;**e-mail: vovchak.olga@meta.ua; ORCID ID: 0000-0002-8858-5386***Стаднійчук Р. В.***аспірант,**Університет банківської справи, Україна;**e-mail: advokatsrv@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-5016-5685*

ІНТЕГРАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВ У СИСТЕМІ ЇХНЬОГО ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ

Анотація. Присвячено розвитку методичних підходів до оцінювання рівня фінансової стабільності банків у системі їхнього фінансового оздоровлення на основі використання інтегрального підходу. Обґрунтовано принципи здійснення оцінювання ефективності системи фінансового оздоровлення, а також доведено, що воно повинно здійснюватися на основі показників фінансової стійкості, ділової активності, показників ліквідності, ефективності управління, а також показників, негативне значення яких може призвести до неплатоспроможності банківської установи. Комплексність внутрішньої будови запропонованого інтегрального показника рівня фінансової стабільності банківської системи дозволяє виявляти слабкі зони у її функціонуванні та векторно спрямовувати дії регулятора задля своєчасного проведення відповідних санаційних заходів або налагодження ефективного управління в системі фінансового оздоровлення банків.

Ключові слова: банківська система, фінансове оздоровлення, фінансова стабільність, інтегральний показник, індикатори фінансової стабільності.

Формул: 8; рис.: 3; табл.: 6; бібл.: 9.

Vovchak O.*Doctor of Law, Professor,**Banking University, Ukraine;**e-mail: vovchak.olga@meta.ua; ORCID ID: 0000-0002-8858-5386***Stadnychuk R.***Ph. D. student,**Banking University, Ukraine;**e-mail: advokatsrv@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-5016-5685*

INTEGRATED APPROACH TO ASSESSMENT OF THE LEVEL OF FINANCIAL STABILITY OF BANKS IN THE SYSTEM OF THEIR FINANCIAL RECOVERY

Abstract. The article is devoted to the development of methodological approaches to assessing the level of financial stability of banks in the system of their financial recovery based on the use of an integrated approach. The paper substantiates the principles of evaluating the effectiveness of the financial recovery system, and proves that it should be based on indicators of financial stability, business activity, liquidity, management efficiency, as well as indicators, the negative value of which can lead to insolvency of a banking institution. The complexity of the internal structure of the proposed integrated indicator of the level of financial stability of the banking system allows to identify weak areas in its functioning and vector to direct the actions of the regulator for timely reorganization or effective management in the financial recovery of banks.

Keywords: banking system, financial recovery, financial stability, integrated indicator, financial stability indicators.

JEL Classification G21, G24, G31, G33

Formulas: 8; fig.: 3; tabl.: 6; bibl.: 9.

Вступ. Останні роки банківський сектор функціонує за несприятливих умов, що були спричинені різноманітними чинниками. Нестабільність банківської системи може стати початком руйнування фінансової системи загалом. Саме тому розроблення і реалізація механізмів фінансового оздоровлення є одним із завдань у політиці виходу із кризи та попередження її розвитку.

В умовах поширення процесів глобалізації такі явища, як економічні, фінансові та банківські кризи, стають усе більш системними, частішими, що підтверджується скороченням періоду їхньої циклічності, масштабнішими, адже поширюються на багато країн світу за принципом ланцюгової реакції та характеризуються фінансовою дестабілізацією, що веде до високої інфляції та демонетизації економіки, порушення стабільності фінансово-економічних систем. Такі процеси супроводжуються загрозами погіршення фінансового стану банківських установ, що, у свою чергу, актуалізує потребу упровадження антикризового управління у практику їх діяльності на постійній основі.

У сучасному світі банківські установи діють під впливом різноманітних негативних явищ, з якими їм раніше не доводилося зіштовхуватися, зокрема, це і непередбачуваність ситуації, і високі темпи змін, і нові управлінські проблеми, тобто умови діяльності банків цілковито трансформувалися. Ризики і загрози — постійні супровідники діяльності будь-якого банку в сьгоднішніх реаліях. Тому все частіше і важливішим постає питання виживання банківської установи за умов постійних зовнішніх впливів і можливості забезпечення стійкого розвитку банку, що робить проблему антикризового управління все актуальнішою. Сьогодні програма фінансового оздоровлення актуальна для банків, які перебувають у фазі кризи, що загрожує подальшому існуванню і потребує негайного відновлення платоспроможності банку та приведення фінансових показників його діяльності у відповідність до чинних вимог.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання ефективного антикризового управління банком є предметом досліджень багатьох зарубіжних і вітчизняних авторів. Питання розвитку теорії та практики антикризового управління досліджували такі вчені, як: О. Б. Афанасьева, О. І. Барановський, В. Л. Батковський, О. С. Власюк, В. Я. Вовк, Л. В. Жердецька, А. Я. Кузнєцова, Л. В. Кузнєцова, С. В. Міщенко, Б. І. Пшик, Ю. С. Ребрик, Н. В. Тарасевич, М. І. Хмельячук, М. Е. Хуторна та ін.

Виокремлення невирішених наукових аспектів. Віддаючи належне науковим напрацюванням учених з питань антикризового управління в банках щодо сутності та інструментів антикризового управління в контексті фінансового оздоровлення банків, а також враховуючи підвищення актуальності та практичної значущості для України цих питань в останні роки, проблема поки що залишається повністю не розв'язаною.

Здійснення антикризового управління банківською установою аналітично відтворюється в економічних показниках, які є кількісною та якісною характеристикою явища, процесу чи їхнього результату. Фінансове оздоровлення банків тісно пов'язане з різними економічними і фінансовими показниками. Це зумовлено тим, що, впливаючи один на одного, вони викликають певні зрушення в діяльності банківської установи, але потрібно враховувати те, що ці зміни можуть бути як позитивними зрушеннями, так і негативними.

Утім, сьогодні вагомою проблемою антикризового управління щодо подолання безпосередніх наслідків кризи, що вже настала в банках, є несвоєчасний моніторинг змін у банківському секторі економіки, тобто адекватне оцінювання стану банківського сектору та оцінка впливу на нього зовнішнього банківського середовища, позитивних і негативних чинників таких змін.

Метою статті є розроблення методичних підходів до здійснення інтегрального оцінювання рівня фінансової стабільності банків у системі їхнього фінансового оздоровлення.

Виклад основного матеріалу. Переважна більшість банків є різновидом суб'єкта господарювання, який здійснює свою діяльність у фінансовій сфері. Тому поняття кризи для них у принципі не відрізняється від поняття кризи для будь-якої фірми і характеризується

певним станом, що проявляється в погіршенні фінансового становища, виникненні збитків, втраті платоспроможності.

Для визначення ефективності антикризового управління банківською установою вчені застосовують різні показники, які відображають складність і різноманітність процесів управління банком, що впливають на ефективність. Так, такі зарубіжні науковці, як Б. Ейхенгрін [1], К. Віплош [2] і Л. Левін [3] здійснюють оцінку ймовірності настання банківських криз з позиції стану макроекономічних показників. Широковживаним є підхід до діагностики фінансової стабільності банку на основі оцінювання індикатора *Z-score*, що зокрема, знаходимо у працях Л. Лепетіта [4], Е. Альтмана [5], Ф. Стробеля [6]. Не менш поширеним є підхід, що базується на концепції збалансованої системи показників, яку використовують як вітчизняні [7], так і зарубіжні науковці [8]. Однак, на нашу думку, вони не дозволяють отримати вичерпні аспекти системи фінансового оздоровлення, які б дозволили дати однозначну оцінку її ефективності. У зв'язку з цим існує об'єктивна необхідність застосування комплексного узагальнювального показника, який би дав змогу цілісно, усебічно та об'єктивно оцінити ефективність фінансового оздоровлення банківської установи.

На нашу думку, при визначенні інтегрального показника оцінки ефективності системи фінансового оздоровлення потрібно дотримуватись таких принципів:

- 1) показник повинен відображати ефективність реалізації фінансового оздоровлення банку;
- 2) до інтегрального показника варто включити й інші показники, які характеризують діяльність банку і негативне значення яких може призвести до неплатоспроможності банківської установи;
- 3) необхідною умовою розроблення узагальнювального показника є обґрунтування принципової можливості приведення диференціальних показників до єдиної розмірності.

У науковій літературі представлено різні підходи до визначення індикаторів фінансової стабільності банків. Процедурі фінансового оздоровлення передують комплексна оцінка фінансової стабільності банків. На основі ґрунтовного аналізу літературних досліджень сформовано таку систему показників, що визначають рівень фінансової стабільності банків загалом:

- Обсяг наданих кредитів / Обсяг регулятивного капіталу;
- Коефіцієнт стабільності (Власний капітал / Зобов'язання банків) · 100, %;
- Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового важеля) (Зобов'язання банків / Власний капітал);
- Частка простроченої заборгованості за кредитами / темп зростання капіталу · 100, %;
- Мультиплікатор капіталу (Загальні активи / Статутний капітал);
- Коефіцієнт фінансової залежності (Загальні активи / Власний капітал) · 100, %;
- Коефіцієнт концентрації власного капіталу (незалежності або автономії) (Власний капітал / Загальні активи · 100), %;
- Частка кредитів наданих банківською системою / Обсяг ВВП;
- Достатність регуляторного капіталу;
- Частка простроченої заборгованості за кредитами;
- Темп зростання капіталу.

Слід зазначити, що при побудові інтегрального показника постає питання вибору форми самого показника, який на основі побудованої системи одиничних показників даватиме їхню узагальнювальну оцінку. Досить часто в науковій літературі при побудові узагальнювальних показників використовують різні види середніх зважених величин: середня арифметична, геометрична, квадратична і деякі інші.

Для побудови інтегрального показника рівня фінансової стабільності банків України введемо деякі позначення. Нехай маємо сукупність m індикаторів (одиничних показників), що характеризують фінансову стабільність банків України і за різними аспектами описують

рівень її розвитку за n періодів (років). Позначимо їх через $x_j = (x_{1j}, x_{2j}, \dots, x_{ij}, \dots, x_{mj})$, де j — індекс одиничного показника, що характеризує рівень фінансової стабільності банків України ($j = \overline{1, m}$), i — індекс періоду (року), що аналізується ($i = \overline{1, n}$). Отже, x_{ij} — це значення j -го показника фінансової стабільності за i -ий період.

Для об'єднання одиничних показників системи в інтегральну оцінку слід спочатку виконати їхню стандартизацію, тобто привести їх до одного виду, оскільки одиничні показники, зазвичай, є неспіввимірними. Стандартизація здійснюється, здебільшого, шляхом заміни індивідуальних значень множини показників сукупності x_{ij} відносними величинами P_{ij} . Ці величини обчислюються як відношення індивідуальних значень одиничного показника до певного базового значення j -го одиничного показника. За базове значення приймають, наприклад, середні значення показника за сукупністю, мінімальне або максимальне значення чи нормативне значення показника:

$$P_{ij} = \frac{x_{ij}}{\bar{x}_j}, \quad (1)$$

$$P_{ij} = \frac{x_{ij}}{x_{j, et}}, \quad (2)$$

$$P_{ij} = \frac{x_{ij}}{x_{j \min}}, \quad (3)$$

де x_{ij} — значення j -го одиничного показника (ознаки) фінансової стабільності банків за i -тий період; \bar{x}_j — середнє значення j -го одиничного показника фінансової стабільності банків за досліджуваний період (n років); $x_{j, et}$ — еталонне значення j -го одиничного показника (ознаки) фінансової стабільності банків за досліджуваний період; $x_{j \min}$ — мінімальне значення j -го одиничного показника (ознаки) фінансової стабільності банків за досліджуваний період.

Оскільки одиничні параметри, які характеризують рівень фінансової стабільності банків України, мають різний напрям впливу, то потрібно виділити в аналізованій системі вихідних параметрів стимулятори та дестимулятори.

Серед досліджуваних показників стимуляторами є п'ять індикаторів, а дестимуляторами — шість первинних показників. У *табл. 1* подано розподіл системи первинних показників на ці групи.

Таблиця 1

Класифікація індикаторів фінансової стабільності

Стимулятори	Дестимулятори
1. Коефіцієнт стабільності, %; 2. Коефіцієнт концентрації власного капіталу (незалежності або автономії), %; 3. Частка кредитів, наданих банківською системою / Обсяг ВВП; 4. Достатність регуляторного капіталу; 5. Темп зростання капіталу.	1. Обсяг наданих кредитів / Обсяг регулятивного капіталу; 2. Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового важеля); 3. Частка простроченої заборгованості за кредитами / Темп зростання капіталу · 100, %; 4. Мультиплікатор капіталу; 5. Коефіцієнт фінансової залежності, %; 6. Частка простроченої заборгованості за кредитами.

Примітка. Авторська розробка.

Пропонуємо для показників-стимуляторів виконати стандартизацію вихідних значень за такою формулою:

$$P_{ij} = \frac{(x_{ij} - x_{j \min})}{(x_{j \max} - x_{j \min})}, \tag{4}$$

де $x_{j \max}$ — максимальне значення j -го одиничного показника (ознаки) фінансової стабільності банків за досліджуваний період.

Якщо ж показник належить до дестимуляторів, тобто його зростання негативно впливає на фінансову стабільність комерційних банків, то варто застосувати таку формулу для проведення процедури стандартизації:

$$P_{ij} = \frac{(x_{j \max} - x_{ij})}{(x_{j \max} - x_{j \min})}. \tag{5}$$

У разі збільшення величини одиничного параметра-дестимулятора підсумкова інтегральна оцінка повинна зменшуватися.

Слід зауважити, що окремі одиничні показники, які описують різні аспекти фінансової стабільності банківської системи, не однаковою мірою впливають на його загальний рівень. Зважаючи на це, при оцінці фінансової стабільності можна враховувати значимість кожного з таких показників: що більший вплив чинить одиничний параметр на узагальнювальну оцінку, то більшим буде значення його вагового коефіцієнта α_j . Сума вагових коефіцієнтів повинна дорівнювати одиниці, тобто

$$\sum_{i=1}^m \alpha_j = 1. \tag{6}$$

Загалом, інтегральний показник (W_i) можна записати таким чином:

$$W_i = F(\alpha_{i1}P_{i1}, \alpha_{i2}P_{i2}, \dots, \alpha_{im}P_{im}), \tag{7}$$

де F — деяка скалярна функція.

Проведемо наше інтегральне оцінювання рівня фінансової стабільності у два способи:

- усі вихідні індикатори рівня фінансової стабільності рівноважливі при побудові інтегрального показника;

- із встановленням вагових коефіцієнтів для кожного з вихідних показників.

Вхідні показники-стимулятори для побудови інтегральної оцінки рівня фінансової стабільності комерційних банків України представлено в *табл. 2*.

Таблиця 2

Динаміка основних індикаторів-стимуляторів фінансової стабільності банків України

Рік	Коефіцієнт стабільності, %	Коефіцієнт концентрації власного капіталу (незалежності або автономії), %	Частка кредитів, наданих банками / Обсяг ВВП	Достатність регуляторного капіталу	Темп зростання капіталу
2011	17,12	14,62	0,7	20,83	115,5
2012	17,3	14,75	0,63	18,9	112,9
2013	17,68	15,02	0,58	18,06	108,9
2014	17,74	15,07	0,63	18,26	113,7
2015	12,66	11,24	0,64	15,6	76,9
2016	9,01	8,27	0,51	12,74	70,1
2017	10,93	9,85	0,42	12,69	119,4
2018	13,95	12,24	0,35	16,1	132,2
2019	12,92	11,44	0,31	16,18	95,1
2020	15,53	13,44	0,26	16,18	129,04

Примітка. Розраховано на основі статистичних даних [9].

Дестимулятори інтегральної оцінки рівня фінансової стабільності банків України представлено *табл. 3*.

Таблиця 3

Динаміка основних індикаторів-дестимуляторів фінансової стабільності банків України

Рік	Обсяг наданих кредитів / Обсяг регулятивного капіталу	Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового важеля)	Частка простроченої заборгованості за кредитами / Темп зростання капіталу · 100, %	Мультиплікатор капіталу	Коефіцієнт фінансової залежності, %	Частка простроченої заборгованості за кредитами
2011	4,69	5,84	9,69	6,46	6,84	11,2
2012	4,62	5,78	8,5	6,13	6,78	9,6
2013	4,56	5,66	8,17	6,43	6,66	8,9
2014	4,45	5,64	6,77	6,9	6,64	7,7
2015	5,33	11,09	17,56	7,31	8,9	13,5
2016	7,71	9,15	31,53	5,65	12,09	22,1
2017	9,17	7,17	44,97	3,03	10,15	53,7
2018	9	7,74	41,23	2,7	8,17	54,5
2019	8,87	7,74	55,57	2,92	8,74	52,85
2020	8,87	6,44	37,51	3,17	7,44	48,4

Примітка. Розраховано на основі статистичних даних [9].

Який би підхід до побудови інтегрального рівня фінансової стабільності банків України ми б не застосовували, почнімо з етапу стандартизації. У нашій роботі стандартизацію показників стимуляторів виконаємо згідно з формулами (4) та (5). Побудовані стандартизовані значення первинних показників представлено в *табл. 4*.

Абсолютний інтегральний показник W_i побудуємо за такою формулою:

$$W_i = \sum_{j=1}^m \alpha_j \cdot P_{ij} . \quad (8)$$

Таблиця 4

Стандартизовані значення основних індикаторів фінансової стабільності банків України

Рік	Обсяг наданих кредитів / Обсяг регулятивного капіталу	Коефіцієнт стабільності, %	Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового важеля)	Частка простроченої заборгованості за кредитами / Темп зростання капіталу · 100, %	Мультиплікатор капіталу	Коефіцієнт фінансової залежності (Загальні активи / Власний капітал) · 100, %	Коефіцієнт концентрації власного капіталу (незалежності або автономії), %	Частка кредитів наданих банківською системою / Обсяг ВВП	Достатність регуляторного капіталу	Частка простроченої заборгованості за кредитами	Темп зростання капіталу
2011	0,95	0,05	0,96	0,94	0,18	0,96	0,04	0,93	1,00	0,93	0,07
2012	0,96	0,04	0,97	0,96	0,26	0,97	0,03	0,95	0,84	0,96	0,04
2013	0,98	0,02	1,00	0,97	0,19	1,00	0,00	0,99	0,73	0,97	0,03
2014	1,00	0,00	1,00	1,00	0,09	1,00	0,00	1,00	0,84	1,00	0,00
2015	0,81	0,19	0,00	0,78	0,00	0,59	0,41	0,44	0,86	0,88	0,12
2016	0,31	0,69	0,36	0,49	0,36	0,00	1,00	0,00	0,57	0,69	0,31
2017	0,00	1,00	0,72	0,22	0,93	0,36	0,64	0,23	0,36	0,02	0,98
2018	0,04	0,96	0,61	0,29	1,00	0,72	0,28	0,58	0,20	0,00	1,00
2019	0,06	0,94	0,61	0,00	0,95	0,61	0,39	0,47	0,11	0,04	0,96
2020	0,06	0,94	0,85	0,37	0,90	0,85	0,15	0,76	0,00	0,13	0,87

Примітка. Розраховано на основі статистичних даних [9].

Відповідно до першого підходу, усі вихідні чинники мають однакову важливість при побудові інтегрального показника фінансової стабільності банківської системи, тому

$$\alpha_j = \frac{1}{11}, \quad j = \overline{1,11}.$$

Побудований таким чином інтегральний рівень фінансової стабільності банків України у 2010—2020 рр. представлено на *рис. 1*.

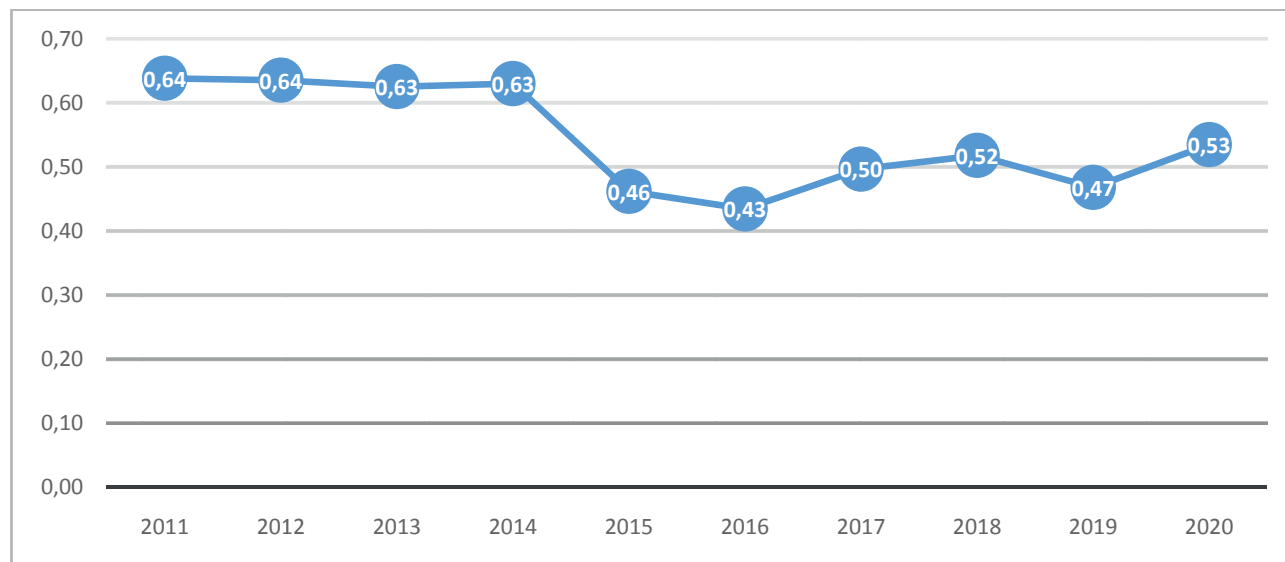

Рис. 1. Динаміка рівня фінансової стабільності банків України у 2010—2020 рр.

Примітка. Розраховано авторами.

Відповідно до побудованого інтегрального показника можна виділити три етапи в досліджуваному періоді, для яких характерні такі тенденції динаміки рівня фінансової стабільності банків України:

– 2010—2014 рр. — упродовж цього періоду фінансова стабільність банків України перебуває практично на одному рівні. Упродовж цього періоду значення показника коливалось у межах 0,63—0,64, що є максимум побудованого інтегрального показника протягом усього досліджуваного періоду;

– 2015—2016 рр. — це період стрімкого спаду інтегрального рівня фінансової стабільності. А 2016 року він досягнув мінімального значення за весь досліджуваний період і становив 0,43, що фактично на 31 % менше щодо 2014-го. Така динаміка пояснюється стрімким зростанням простроченої заборгованості. Саме 2015 року частка простроченої заборгованості зросла практично у три рази порівняно з 2014 р.;

– 2017—2020 рр. — період позитивної динаміки рівня фінансової стабільності банків України. Практично з кожним роком упродовж цього періоду (окрім 2019-го) відбувалося зміцнення фінансової стабільності банків України. Однак, попри позитивну динаміку, фінансова стабільність українських банків не повернулась до рівня 2011—2014 рр.

Побудуємо інтегральний показник рівня фінансової стабільності банків України за другим підходом, а саме врахуємо різну вагу впливу кожного з аналізованих первинних показників на рівень фінансової стабільності. У *табл. 5* представлено побудовані вагові коефіцієнти для всіх 11 одиничних показників. Вагові коефіцієнти є експертними оцінками сили впливу досліджуваних показників на рівень фінансової стабільності банків України.

Вагові коефіцієнти індикаторів фінансової стабільності банків

Показник x_j	Вага α_j
1. Обсяг наданих кредитів / Обсяг регулятивного капіталу	0,17
2. Коефіцієнт стабільності (Власний капітал / Зобов'язання банків) · 100, %	0,15
3. Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового важеля) (Зобов'язання банків / Власний капітал)	0,15
4. Частка простроченої заборгованості за кредитами / темп зростання капіталу · 100, %	0,05
5. Мультиплікатор капіталу (Загальні активи / Статутний капітал)	0,05
6. Коефіцієнт фінансової залежності (Загальні активи / Власний капітал) · 100, %	0,1
7. Коефіцієнт концентрації власного капіталу (незалежності або автономії) (Власний капітал / Загальні активи · 100), %	0,05
8. Частка кредитів наданих банківською системою / Обсяг ВВП	0,03
9. Достатність регуляторного капіталу	0,1
10. Частка простроченої заборгованості за кредитами	0,05
11. Темп зростання капіталу	0,1
Разом	1,00

Примітка. Розраховано авторами.

З використанням розглянутої вище методики побудови інтегральних показників побудовано на основі формули (8) інтегральний рівень фінансової стабільності банків України у 2010—2020 рр. Результати розрахунків представлено на рис. 2.

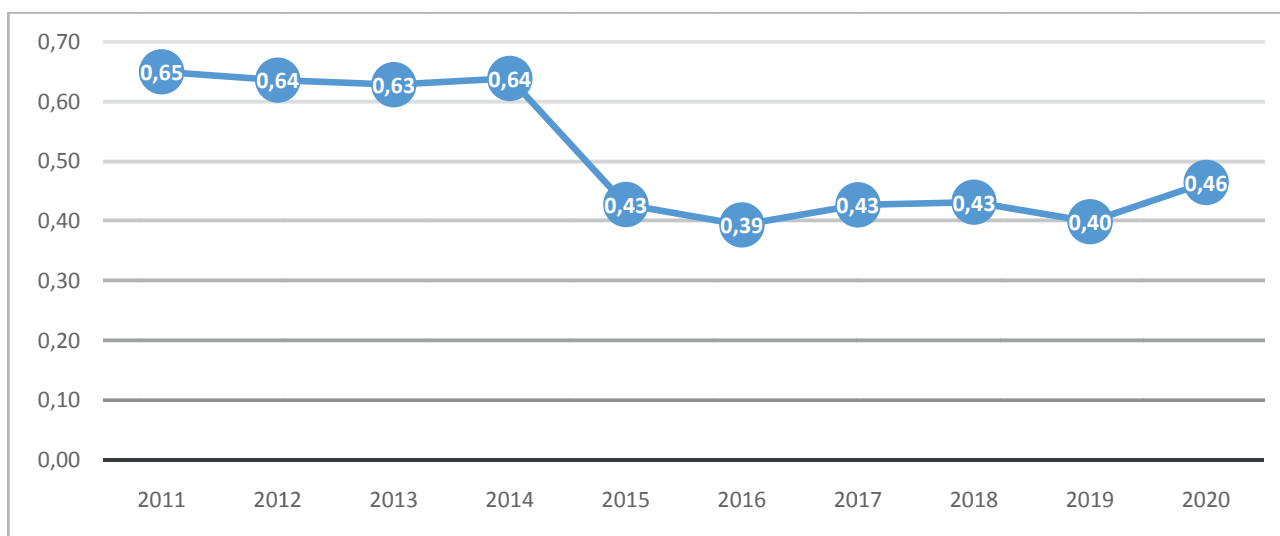

Рис. 2. Динаміка рівня фінансової стабільності банків України у 2010—2020 рр.

Примітка. Розраховано авторами.

Як видно з рис. 2, тенденції динаміки побудованих інтегральних показників фінансової стабільності банківської системи України однакові за кожним із запропонованих підходів. Обидва з побудованих показників досягають мінімального значення 2016 року. Однак з урахуванням різних ваг вхідних параметрів рівень фінансової стабільності банківської системи України у 2015—2020 рр. є значно нижчим, ніж у попередньому підході (рис. 3).

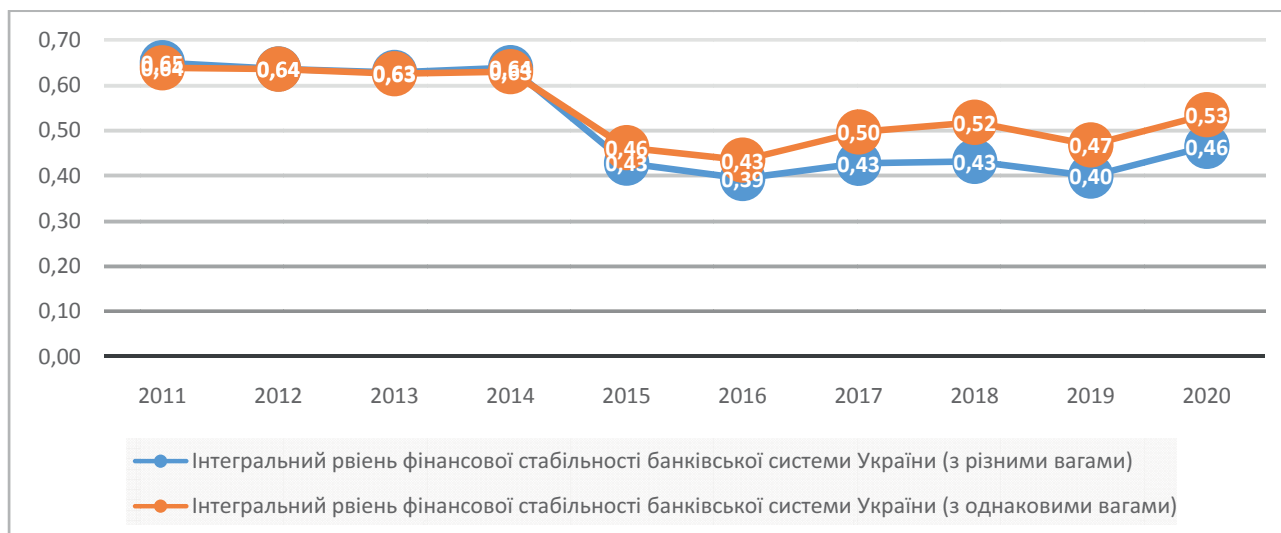

Рис. 3. Динаміка рівня фінансової стабільності банків України у 2010—2020 рр.
Примітка. Розраховано авторами.

У табл. 6 представлено розраховані за двома підходами інтегральні оцінки рівня фінансової стабільності банків України у 2010—2020 рр.

Таблиця 6

Динаміка рівня фінансової стабільності банків України у 2010—2020 рр.

Рік	Рівень фінансової стабільності банків	
	з урахуванням однакової ваги вхідних індикаторів	з урахуванням різного ступеня впливу вхідних параметрів
2010	0,64	0,65
2011	0,64	0,64
2012	0,63	0,63
2013	0,63	0,64
2014	0,46	0,43
2015	0,43	0,39
2016	0,50	0,43
2017	0,52	0,43
2018	0,47	0,40
2019	0,53	0,46
2020	0,64	0,65

Примітка. Розраховано авторами.

Таким чином, оцінка ефективності системи фінансового оздоровлення банку має здійснюватись на основі показників фінансової стійкості, ділової активності, показників ліквідності, ефективності управління, а також показників, негативне значення яких може призвести до неплатоспроможності банківської установи.

Висновки. Інтегральний рівень фінансової стабільності банків України є універсальним показником вимірювання ознак ефективності антикризових дій банку, що доводить можливість його застосування для всебічного аналізу й оцінки ефективності системи фінансового оздоровлення, а також виведення банківських установ з кризового стану і розроблення антикризової стратегії.

Підсумовуючи вищенаведене, можна стверджувати, що інтегральний показник дає можливість комплексно оцінити поточний стан і потенційні загрози банківської установи. З урахуванням цього показника національний регулятор може ухвалювати рішення щодо проведення певних санаційних заходів або налагодження ефективного управління в системі фінансового оздоровлення банків.

Література

1. Eichengreen B., Rose A. Staying afloat when the wind shifts: External factors and emerging-market banking crises. *NBER Working Paper*. 1998. № 6370. 46 p.
2. Eichengreen B., Rose A., Wyplosz C. Exchange market mayhem. The antecedents and sftermath of speculative attacks. *Economic Policy*. 1995. October. P. 249—312.
3. Laeven L., Valencia F. Systemic Banking Crises: A New Database. *IMF Working Paper*. 2008. № 224. 78 p.
4. Lepetit L., Strobel F. Bank insolvency risk and time-varying Z-score measures. *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*. 2013. № 25. P. 73—87.
5. Altman E. Bankruptcy, credit risk, and high yield junk bonds. Malden, MA : Blackwell Publishers Inc., 2002. 576 p.
6. Strobel F. Bank Insolvency Risk and Z-Score Measures: A Refinement. *Department of Economics Discussion Paper*. Birmingham : University of Birmingham. 2014. № 14–06. 16 p.
7. Chmutova I., Biliaieva V. Indicators of financial stability of the Ukrainian banking system. *International Journal of Managerial Studies and Research (IJMSR)*. 2015. Vol. 3. Is. 7. P. 95—103.
8. Ozturk E., Coskun A. A Strategic Approach to Performance Management in Banks: The Balanced Scorecard. *Accounting and Finance Research*. 2014. Vol. 3 (3). P. 151—158.
9. Статистика / Національний банк України : вебсайт. URL : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65162&cat_id=36674.

Статтю рекомендовано до друку 02.04.2021

© Вовчак О. Д., Стаднійчук Р. В.

References

1. Eichengreen, B., & Rose, A. (1998). Staying afloat when the wind shifts: External factors and emerging-market banking crises. *NBER Working Paper*, 6370, 46.
2. Eichengreen, B., Rose, A., & Wyplosz, C. (1995, October). Exchange market mayhem. The antecedents and sftermath of speculative attacks. *Economic Policy*, 249—312.
3. Laeven, L., & Valencia, F. (2008). Systemic Banking Crises: A New Database. *IMF Working Paper*, 224, 78.
4. Lepetit, L., & Strobel, F. (2013). Bank insolvency risk and time-varying Z-score measures. *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*, 25, 73—87.
5. Altman, E. (2002). Bankruptcy, credit risk, and high yield junk bonds. Malden, MA: Blackwell Publishers Inc. 576 p.
6. Strobel, F. (2014). Bank Insolvency Risk and Z-Score Measures: A Refinement. *Department of Economics Discussion Paper*, 14–06. Birmingham: University of Birmingham.
7. Chmutova I., & Biliaieva V. (2015). Indicators of financial stability of the Ukrainian banking system. *International Journal of Managerial Studies and Research (IJMSR)*, Vol. 3, 7, 95—103.
8. Ozturk, E., & Coskun, A. (2014). A Strategic Approach to Performance Management in Banks: The Balanced Scorecard. *Accounting and Finance Research*, Vol. 3 (3), 151—158. <https://doi.org/10.5430/afr.v3n3p151>.
9. Natsionalnyi bank Ukrainy. (n. d.). *Statystyka [Statistics]*. Retrieved from https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65162&cat_id=36674 [in Ukrainian].

The article is recommended for printing 02.04.2021

© Vovchak O., Stadnychuk R.